

KANCELARIA SENATU

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI

Warszawa, dnia 3 października 2017 r.

BADK/DPK-133-54/17 JK
P9-32/17

Nr: 30682	Data wpływu petycji 25 sierpnia 2017 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 29 września 2017 r.

OPŁATY ABONAMENTOWE RTV

TEMAT

**ZWOLNIENIE WETERANÓW WALK O NIEPODLEGŁOŚĆ
W LATACH 1956–1989 Z OPŁAT ABONAMENTOWYCH**

WNOSZACY PETYCJE: petycja zbiorowa

Stowarzyszenie Interesu Społecznego „Wieczyste”.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą w sprawie zmiany ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych, w celu zwolnienia z opłat weteranów walk o niepodległość w latach 1956–1989.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

W petycji postuluje się przyznanie zweryfikowanym weteranom walk o niepodległość w latach 1956–1989 uprawnienia do zwolnienia z opłat abonamentowych RTV w celu symbolicznego uhonorowania tej grupy weteranów. W dołączonym do petycji projekcie ustawy proponuje się zmianę art. 4 ust. 1 i art. 8 ust. 1 oraz dodanie art. 4a w ustawie o opłatach abonamentowych.

Autorzy petycji zabiegają o weteranów, którzy w latach 1956–1989 świadczyli pracę w nielegalnych organizacjach i związkach politycznych lub którzy na skutek represji politycznych nie mogli wykonywać pracy i byli bezrobotni. Zgodnie z informacjami Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych – do końca 2016 r. w całym kraju były 1173 osoby, które zostały przez Urząd zweryfikowane, z czego część posiada uprawnienia do zwolnień z opłat abonamentowych z innych powodów.

Stowarzyszenie zauważa, że wprowadzenie postulowanych uprawnień oraz już wcześniej przyznanych zwolnień za osoby w wieku powyżej 75 lat itp. – spowoduje stratę finansową dla mediów publicznych. Na podstawie aktualnej kwoty opłaty abonamentowej, oszacowano stratę z tytułu wszystkich zwolnień na około 952 mln zł rocznie. W związku z tym, kolejnym postulatem Stowarzyszenia jest przekazanie mediom publicznym z budżetu państwa, w postaci subwencji wyrównawczej, kwoty rzeczywistej straty finansowej wynikającej z uprawnienia przyznanego m.in. weteranom.

Autorzy petycji postulują dodanie do art. 4 ust. 1 punktu 9 (poszerzenie katalogu osób uprawnionych do zwolnienia z opłat abonamentowych) w brzmieniu:

„Osoby świadczące pracę na rzecz nielegalnych organizacji związkowych i politycznych w rozumieniu przepisów do kwietnia 1989 r., lub niewykonujące pracy przed dniem 4 czerwca 1989 r. na skutek represji politycznych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 10 i 6 ust. 2 pkt 6a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383, 1386) oraz w art. 14 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu

Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r. poz. 708 i 2270 oraz z 2017 r. poz. 38 i 715).”

Ponadto autorzy petycji zaproponowali dodanie art. 4a (rekompensata mediom publicznym uszczuplenia wpływów z opłat abonamentowych) w brzmieniu:

„Właściwy minister ds. finansów publicznych przekazuje ze środków budżetu państwa co miesiąc subwencję wyrównawczą w wysokości 75 mln zł z tytułu utraconych wpływów z abonamentu na skutek zwolnień określonych w art. 4 ust. 1 na wyodrębniony rachunek Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.”

STAN PRAWNY:

Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) stanowi, że każdemu zapewnia się m.in. wolność korzystania z dóbr kultury (art. 73). Nakładanie podatków, innych danin publicznych, określanie podmiotów, przedmiotów opodatkowania i stawek podatkowych, a także zasad przyznawania ulg i umorzeń oraz kategorii podmiotów zwolnionych od podatków następuje w drodze ustawy (art. 217).

Ustawa z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1204 ze zm.) w art. 1 stanowi, iż opłaty abonamentowe pobiera się w celu umożliwienia realizacji misji publicznej, o której mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji. Opłaty te pobiera się za używanie odbiorników radiofonicznych oraz telewizyjnych. Obowiązek uiszczania opłaty abonamentowej powstaje z pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano rejestracji odbiornika radiofonicznego lub telewizyjnego. Niezależnie od liczby odbiorników używanych przez osoby fizyczne w tym samym gospodarstwie domowym lub w samochodzie stanowiącym ich własność – uiszcza się tylko jedną z opłat (art. 2).

Miesięczna opłata abonamentowa w danym roku kalendarzowym wynosi: za używanie odbiornika radiofonicznego – 5,94 zł; za używanie odbiornika telewizyjnego albo obu odbiorników – 18,68 zł. Kwoty te są waloryzowane w każdym roku średniorocznym wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, ustalonym w ustawie budżetowej. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (KRRiT) do 31 maja każdego roku ogłasza w Monitorze Polski stawki kwotowe opłat abonamentowych na następny rok kalendarzowy. Opłatę abonamentową uiszcza się z góry do 25. dnia miesiąca, za który opłata jest należna. Może być uiszczona z góry za cały rok albo za wybrane miesiące. KRRiT może określić do 31 maja każdego roku, w drodze rozporządzenia, niższą niż ustalona w ust. 1 wysokość opłat abonamentowych na następny rok kalendarzowy z uwzględnieniem m.in. prognozowanych

kosztów realizacji misji publicznej radiofonii i telewizji i możliwości pokrywania kosztów realizacji misji (art. 3).

Zwolnione są od opłat abonamentowych osoby (art. 4 ust. 1 pkt 1–8):

- posiadające orzeczenie o zaliczeniu do I grupy inwalidów lub całkowitej niezdolności do pracy;
- o znacznym stopniu niepełnosprawności, trwałej lub okresowej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym;
- które ukończyły 75 lat;
- otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub rentę socjalną;
- niesłyszące, ze stwierdzoną całkowitą głuchotą lub obustronnym upośledzeniem słuchu (mierzone na częstotliwości 2000 Hz o natężeniu od 80 dB);
- niewidome, których ostrość wzroku nie przekracza 15%;
- które ukończyły 60 lat i otrzymują emeryturę nieprzekraczającą miesięcznie 50% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym;
- które mają prawo do świadczeń pieniężnych z ustawy o pomocy społecznej;
- spełniające kryteria dochodowe, określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych ;
- bezrobotne, określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- posiadające prawo do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego;
- otrzymujące zasiłek dla opiekuna z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Odbiorniki radiofoniczne i telewizyjne podlegają, dla celów opłat abonamentowych za ich używanie, zarejestrowaniu w placówkach pocztowych operatora w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe. W przypadku używania niezarejestrowanego odbiornika pobiera się opłatę w wysokości stanowiącej trzydziestokrotność miesięcznej opłaty abonamentowej obowiązującej w dniu stwierdzenia używania niezarejestrowanego odbiornika (art. 5). Wpływy z pobranych opłat abonamentowych oraz odsetek za zwłokę w uiszczeniu tych opłat wyznaczony operator przekazuje na rachunek KRRiT (art. 6). W przypadku opóźnienia w uiszczeniu opłaty abonamentowej naliczane są odsetki w wysokości, jak dla zaległości podatkowych w rozumieniu ustawy – Ordynacja podatkowa (art. 7).

Art. 8 ust. 1 ustawy stanowi: Wpływy, o których mowa w art. 2 ust. 1, art. 5 ust. 3 i art. 7 ust. 4 (autorzy petycji postulują dodanie również art. 4a), z wyłączeniem potrąceń, są przeznaczane wyłącznie na realizację przez nadawców publicznej radiofonii i telewizji misji,

o której mowa w art. 21 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, w wysokości nieprzekraczającej wydatków ponoszonych w związku z realizacją tej misji. Przewodniczący KRRiT przekazuje zaliczkowo jednostkom publicznej radiofonii i telewizji środki na realizację misji na podstawie sposobu podziału wpływów.

W wyjątkowych sytuacjach, jeżeli przemawiają za tym szczególne względy społeczne lub przypadki losowe, KRRiT może umorzyć lub rozłożyć na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych (art. 10 ust. 1).

Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2017 r., poz. 1414) stanowi, iż zadaniem radiofonii i telewizji jest: dostarczanie informacji; udostępnianie dóbr kultury i sztuki; ułatwianie korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki; upowszechnianie edukacji obywatelskiej; dostarczanie rozrywki; popieranie krajowej twórczości audiowizualnej. Zadania radiofonii i telewizji (o których mowa w art. 1 ust. 1) są realizowane przez dostarczanie usług medialnych. Ustawę stosuje się do dostawców usług medialnych ustanowionych na terytorium Polski (art. 1a ust. 1).

Krajową Radę Radiofonii i Telewizji ustanowiono jako organ państwowy właściwy w sprawach radiofonii i telewizji. Stoi ona na straży wolności słowa w radiu i telewizji, samodzielności dostawców usług medialnych i interesów odbiorców oraz zapewnia otwarty i pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji (art. 6).

Publiczna radiofonia i telewizja realizuje misję publiczną oferując, na zasadach określonych w ustawie, całemu społeczeństwu zróżnicowane programy i inne usługi w zakresie informacji, publicystyki, kultury, rozrywki, edukacji i sportu, cechujące się pluralizmem, bezstronnością, wyważeniem i niezależnością oraz innowacyjnością, wysoką jakością i integralnością przekazu (art. 21. ust. 1).

PRACE LEGISLACYJNE:

W Sejmie toczą się prace nad poselskimi projektami ustaw, które zakładają systemowe zmiany w mediach publicznych, w tym dotyczące opłat abonamentowych:

– o mediach narodowych (druk sejmowy nr 442) – zakłada kompleksowe uregulowanie zadań, organizacji i funkcjonowania mediów (w tym Państwowej Agencji Prasowej), powołanie Rady Mediów Narodowych i Funduszu Mediów Narodowych;

– o składce audiowizualnej (druk sejmowy nr 443) w celu zastąpienia obowiązujących przepisów o opłacie abonamentowej nową regulacją – składką audiowizualną opłacaną przez końcowego odbiorcę energii elektrycznej;

– Przepisy wprowadzające ustawę o mediach narodowych i ustawę o składce audiowizualnej (druk sejmowy nr 444) – dotyczy składki audiowizualnej i ustawy o mediach

narodowych oraz zmian w innych przepisach.

Poselskie projekty z druków 442, 443 i 444 wpłynęły do Sejmu 20 kwietnia 2016 r., ich pierwsze czytanie odbyło się 29 kwietnia 2016 r. na posiedzeniu Sejmu, potem skierowano je do Komisji Kultury i Środków Przekazu. 17 maja 2016 r. odbyło się w Sejmie wysłuchanie publiczne.

Komisja Kultury i Środków Przekazu 19 maja 2016 r. powołała Podkomisję nadzwyczajną do rozpatrzenia poselskich projektów ustaw zawartych w drukach 442, 443 i 444 (podkomisja pracowała nad projektami 1 i 2 czerwca 2016 r.). Dalszych prac nad projektami na forum Sejmu nie prowadzono.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz uchyleniu ustawy o opłatach abonamentowych (druk sejmowy nr 1497) dotyczy likwidacji opłaty abonamentowej i zapewnienie stabilnego finansowania mediom publicznym z budżetu państwa oraz umorzenia z urzędu postępowań egzekucyjnych o należności zaległych opłat wszczętych i prowadzonych na podstawie ustawy o opłatach abonamentowych.

Projekt wpłynął do Sejmu 14 marca 2017 r. Na posiedzeniu Sejmu 8 czerwca br. odbyło się jego pierwsze czytanie, potem został skierowany do Komisji Kultury i Środków Przekazu. Dalszych prac nad projektem nie prowadzono.

OPRACOWAŁA

Jolanta Krynicka

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz